

Svar på Svenska folkpartiets fullmäktigegrups och 16 andra ledamöters motion om svenskspråkigt ungdomsarbete

VD/2103/00.02.00.03/2023

KK/AV/NM/HR/KP/JT/SS

Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp och 16 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Det svenskspråkiga ungdomsarbetet har placerats i Vandas nya organisation direkt under ledning av rektorn för Helsing skola och direktör för svenskspråkig service, som en del av verksamhetsområdet för fostran och lärande. Detta skiljer sig betydligt från det finskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda beträffande organisering, utveckling samt förvaltning och styrningen politiskt.

Vi, Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp samt undertecknade fullmäktigeledamöter, föreslår att det görs en utredning om den svenskspråkiga ungdomsarbetet, hur den är organiserad och leds. Utredningen görs i samarbete mellan verksamhetsområdet för fostran och lärande samt verksamhetsområdet för stadskulturen. Målet med utredningen är att bedöma inom vilket resultatområde och med hurdan styrning den svenskspråkiga ungdomsarbete uppnår bäst sina mål som en del av ungdomsarbete som helhet.”

Stadsfullmäktige 27.3.2023 § 18

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Svaret har beretts i samarbete med direktören för ungdoms- och samverkansservicen inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd och direktören för den svenskspråkiga servicen inom verksamhetsområdet för fostran och lärande.

Beskrivning av det svenskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda i dag

Serviceområdet för den svenskspråkiga servicen anser att utvecklingen av det svenskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda är en viktig uppgift, särskilt i ljuset av att ungdomarnas mentala hälsa har försämrats, vilket framgår av enkäten Hälsa i skolan som genomförts av Institutet för hälsa och välfärd samt av det ökade behovet av psykologtjänster. Vi uppskattar de politiska beslutsfattarnas intresse för att ta itu med ärendet.

Såsom konstateras i motionen är det svenskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda en del av serviceområdet för den svenskspråkiga servicen. För närvarande har det svenskspråkiga ungdomsarbetet byggts upp så att den uppsökande ungdomsarbetaren arbetar vid den svenskspråkiga högstadieskolan Helsing skola och vid det svenskspråkiga gymnasiet Helsing gymnasium. Närmaste chef är rektorn för högstadiet och

för verksamheten svarar direktören för den svenskspråkiga servicen. Ungdomsarbetaren kan inte arbeta direkt under direktören, dvs. högstadiets rektor är chef, även om ungdomsarbetet inte direkt hör till skolarbetet. Det viktigaste i denna struktur är att den svenskspråkiga ungdomsservicen finns inom samma serviceområde som sakkunskapen om svenskspråkiga ärenden i Vanda.

Den uppsökande ungdomsarbetaren arbetar till 80 procent med förebyggande arbete och till 20 procent med uppsökande arbete. Största delen av stadens svenskspråkiga ungdomar i högstadieåldern går i Helsinge skola, och därför finns den uppsökande ungdomsarbetarens arbetsplats där. Samarbetet med de finskspråkiga ungdomsarbetarna i Vanda är systematiskt, eftersom den svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetaren deltar i gemensamma möten en gång i månaden. Dessutom ordnas sporadiska möten med vissa yrkesgrupper, såsom skolungdomsarbetare.

En försvårande faktor när det gäller det svenskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda är att svenskspråkiga ungdomar saknar en naturlig samlingsplats utanför skolan. Staden har alltså inte någon ungdomslokal som är avsedd för svenskspråkig ungdomsverksamhet utan den köper utrymmen för ändamålet av tredje sektorn en dag i veckan i Helsinggård i Dickursby. Dessutom drivs motsvarande svenskspråkig verksamhet i västra Vanda en dag i veckan helt och hållet inom tredje sektorn. Vanda svenskspråkiga församling har svenskspråkig ungdomsverksamhet, huvudsakligen i Dickursby, men också i västra Vanda finns verksamhet för unga vuxna. För verksamhet som riktar sig till unga vuxna köper staden tjänster av bland annat Sveps Ungdomsverkstad och Luckan UngInfo.

Det finns stora skillnader mellan de finsk- och svenskspråkiga ungdomstjänsterna, särskilt i förhållande till målgruppernas storlek. I Vanda finns 59 747 finskspråkiga och 1 824 svenskspråkiga personer under 30 år (31.12.2022, StatFin [Befolkningen 31.12. med variablerna År, Område, Kön, Ålder och Uppgifter. PxWeb \(stat.fi\)](#)). Detta innebär att en svenskspråkig ungdomsarbetare måste arbeta på ett annat sätt och med färre och mindre mångsidiga resurser än sina finskspråkiga kolleger. Därför är det viktigt att det svenskspråkiga ungdomsarbetet administrativt leds inom det serviceområde som har den bästa kännedomen om det svenskspråkiga Vanda.

Utmaningen med den nuvarande strukturen för det svenskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda är att kompetensen inom det svenskspråkiga ungdomsarbetet är på gräsrotsnivå och administrativt sett bristfällig, eftersom det inte finns resurser för en sakkunnig med fokus på ungdomstjänster. Dessutom saknas det politisk styrning.

Det nuvarande systemet är också sårbart i den meningen att den uppsökande ungdomsarbetaren arbetar ensam. Denne har på grund av arbetets natur svårt att till exempel ordna läger ensam samt att arbeta på kvällar och veckoslut. För närvarande arbetar den uppsökande ungdomsarbetaren huvudsakligen med unga i åldern 13–19 år. Med unga avses i ungdomslagen personer som inte har fyllt 29 år (1 kap. 3 § i ungdomslagen 1285/2016). Eftersom den uppsökande ungdomsarbetarens möjligheter att arbeta utanför skolan har begränsats nås unga vuxna inte av verksamheten på ett effektivt sätt. Dessutom saknar den uppsökande ungdomsarbetaren svenskspråkigt kamratstöd i Vanda.

Med tanke på ungdomsservicen kunde det svenskspråkiga ungdomsarbetet i Vanda också vara en del av helheten ungdoms- och samverkansservice. Fördelarna med detta är att det svenskspråkiga ungdomsarbetet bättre skulle kopplas till ett större yrkesnätverk inom ungdomsarbetet. Inom Vanda ungdomsservice bedrivs ungdomsarbete på flera orter både i egna och öppna miljöer samt i andra aktörers verksamhetsmiljöer (exempelvis vid skolor och läroanstalter i Vanda). Ur denna synvinkel skulle det inte vara något problem att inkludera en ny verksamhetsmiljö. Samtidigt skulle ändringen utmana

planeringen och utvecklingen av den svenskspråkiga servicehelheten, och därför lönar det sig att göra en helhetsbedömning av ärendet omsorgsfullt med beaktande av alla olika aspekter.

Förslag till lösningar

Juristerna inom verksamhetsområdet för fostran och lärande utreder hur den politiska styrningen kan genomföras. Som en lösning föreslås att den politiska styrningen av det svenskspråkiga ungdomsarbetet helt och hållet sköts av nämnden för stadskultur och välfärd, som också fattar politiska beslut om stadens finskspråkiga ungdomsverksamhet.

Då det gäller att utveckla ledningen för det svenskspråkiga ungdomsarbetet utreds möjligheten att överföra uppgiften som chef för ungdomsarbetaren från rektorn för Helsinges skola till utvecklingschefen för det svenskspråkiga serviceområdet.

En arbetsgrupp ska bildas, där utvecklingschefen, ungdomsarbetaren och koordinatoren för den svenskspråkiga servicen sammanträder en gång i månaden. Koordinatoren kunde delta i och rapportera om möten i det finskspråkiga nätverket för skolungdomsarbete och vid behov i andra administrativa gruppers möten. För att alla svenskspråkiga ungas behov ska kunna tillgodoses bättre har det svenskspråkiga serviceområdet ansökt om tilläggsresurser för 0,5 anställd inom det svenskspråkiga ungdomsarbetet i budgeten för år 2024.

På grund av den nuvarande arbetssituationen är det utmanande att utveckla det svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetet i samarbete med det finskspråkiga. Samarbetet med finskspråkiga skolungdomsarbetare håller ändå på att stärkas och systematiseras.

En fördel med att bevara det svenskspråkiga ungdomsarbetet inom serviceområdet för den svenskspråkiga servicen är att en helhetsbild av den svenskspråkiga servicen i Vanda skulle stanna inom serviceområdet. År 2022 publicerade Kompetenscentret Nuoska och Folkhälsan den riksomfattande undersökningen Ungdomsarbete i svenskspråkiga skolor och läroanstalter (skribent är forskaren Ina Kauranen). Undersökningen kartlägger det svenskspråkiga skolungdomsarbetet i fråga om arbetets struktur, och forskningsresultaten innehåller rekommendationer om hur verksamheten kan utvecklas.

En rekommendation är att utveckla ett gemensamt språk eller en gemensam definition för skolungdomsarbetet samt att sprida information. Därför är det viktigt att utveckla samarbetet med det finskspråkiga ungdomsarbetet till exempel i informationsutbytet, men det svenskspråkiga ungdomsarbetets särdrag ska kunna beaktas och arbetet struktureras så att det fungerar i den svenskspråkiga helheten.

En annan rekommendation är att utveckla strukturer som garanterar en långsiktig satsning på skolungdomsarbetet (Kauranen 2022). Den svenskspråkiga servicen i Vanda har arbetat med frågan, och uppgiften som uppsökande ungdomsarbetare är permanent. På det sättet har man skapat en bra grund för att utveckla en hållbar struktur, även om samarbetsformerna inte till alla delar är etablerade. Det här ingår i Kauranens tredje rekommendation, nämligen att se till att samarbetsformerna inte hänger på enskilda individers välvilja. Därför har vi undersökt möjligheterna till samarbete både på gräsrotsnivå och förvaltningsnivå, och på båda nivåerna planerar vi ett mer systematiskt samarbete i form av etablerade roller i olika arbetsgrupper och nätverk.

Det svenskspråkiga serviceområdet granskar de ovan beskrivna alternativen och gör utifrån granskningen ett förslag före utgången av juni 2024.

Stadsstyrelsen 9.10.2023 § 30

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) ge Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp och de 16 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Det antecknades att tf. biträdande stadsdirektören ändrade sitt förslag så att den sista meningen i motionssvaret lyder enligt följande:

Det svenskspråkiga serviceområdet granskar de ovan beskrivna alternativen och gör utifrån granskningen ett förslag *före utgången av juni 2024*.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 13.11.2023 § 18

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

- motion om svenskspråkigt ungdomsarbete undertecknad av Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp och 16 andra ledamöter

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Anders Vikström, direktör för den svenskspråkiga servicen inom verksamhetsområdet för fostran och lärande, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn@vantaa.fi)